

ซึ่งในช่วงที่มีอากาศร้อนจัด ก็จะเป็นช่วงที่

การขาดน้ำของร่างกาย

ตนเองเหมือนลูกเหมือนหลาน และภาพ
ของช่างสิบกว่าเชือกที่เอ็ดร่อยกับบรรดา

ได้อัยรธาปาร์ตักสังขละบุรี

ต้นตำรับ: เพลิดเพลินโบราณสถาน

การผูกพันคนกับชาติ

๒๕๓๖
๒๕๓๖
๒๕๓๖

ช้าง ถือเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของประเทศไทยมาตั้งแต่โบราณ คนไทยและช้างมีความผูกพันกันมาช้านาน ทั้งการใช้ช้างเพื่อการทำศึกสงคราม และการทำงาน เช่นเดียวกับที่ บ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ที่ชาวบ้านเชื่อสายกะเหรี่ยง มีประเพณีการเลี้ยงขอบคุณช้างเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ที่ยังคงสืบทอดกันมา นับเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของความผูกพันระหว่างช้างกับคน

บ้านใหม่พัฒนา เป็นหมู่บ้านที่ย้ายมาจากหมู่บ้านเดิมที่ถูกจมอยู่ใต้อ่างเก็บน้ำเขื่อนเขาแหลม ในอดีตชาวกะเหรี่ยงจะเลี้ยงช้างไว้เพื่อใช้งาน เช่น ใช้ให้ชักลากไม้ หรือช่วยงานหนักต่าง ๆ แต่ในช่วงเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงที่มีอากาศร้อนจัด ก็จะเป็นช่วงที่

ให้ช้างหยุดพักทำงาน และเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณช้างที่ช่วยทำงานหนักมาตลอดทั้งปี

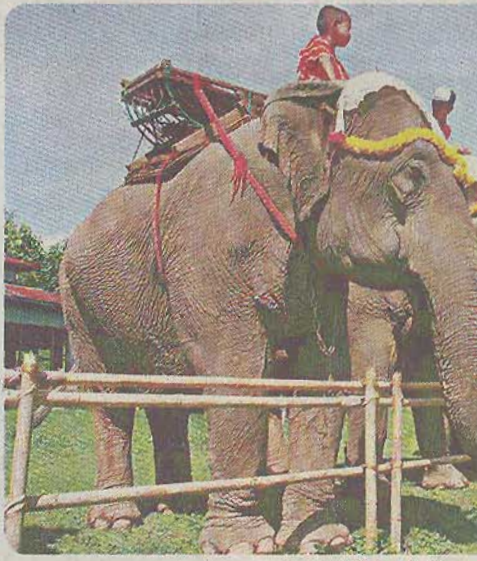
ชาวกะเหรี่ยงที่บ้านใหม่พัฒนาจึงมีประเพณี “โคกระชองจิ้ง” ขึ้น โดยในภาษากะเหรี่ยงนั้น คำว่า “โค” หมายถึง ผูก “กระชอง” หมายถึง ช้าง และ “จิ้ง” หมายถึง มือ ประเพณีนี้จึงหมายถึงการผูกข้อมือหรือข้อเท้าช้าง ที่เปรียบเสมือนการเรียกขวัญช้าง นั่นเอง ซึ่งตามแบบประเพณีดั้งเดิมนั้นจะมีพิธีกรรมที่ทำโดยควาญหรือเจ้าของช้าง โดยของที่ใช้ในพิธีก็มี กล้วย อ้อย งาดำ ข้าวต้มมัด ด้ายขาว ด้ายแดง ไม้คนข้าว และน้ำมันส้มป่อย โดยจะเอาของพวกนี้มารวมใส่ไว้ในกระดัง

เมื่อเอาช้างไปอาบน้ำเรียบร้อยแล้วก็จะเอาของเหล่านี้ในกระดังไปเทไว้บนหัวช้าง ควาญช้างจะบอกกล่าวแก่ช้างว่าอย่าคืออย่าชน และใช้น้ำมันส้มป่อยที่ถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์รดหัวช้าง ผูกข้อมือหรือข้อเท้าด้วยด้ายขาวด้ายแดง และถ้ามีดอกไม้ก็เอามากล่อลวงช้าง แล้วจึงให้ช้างกินอาหาร

พอช้างอิ่มแล้วก็เอาเกลือห่อใบกล้วยให้ช้างกิน เพื่อบำรุงเลือด และทำให้หัวน้ำด้วย แล้วจึงปล่อยช้างให้ไปกินน้ำ แล้วก็ปล่อยเข้าไปไป

จากนั้นควาญช้างจึงไปทำบุญถวายสังฆทานที่วัด ทั้งหมดที่ว่ามานี้ คือพิธีกรรมที่ชาวกะเหรี่ยงปฏิบัติกันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย แต่ละบ้านที่เลี้ยงช้างต่างก็ทำพิธีกรรมกันแบบบ้านใครบ้านมันไป โดยหากปีไหนไม่ได้ทำ ก็อาจเกิดเหตุไม่คิดต่าง ๆ เช่น ช้างอาละวาด ตกมัน ทำร้ายควาญ หรือคนอื่น ๆ ได้ ปัจจุบันช้างส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะออกไปทำงานลากไม้ในเขตพม่า บางส่วนก็ออกไปหากินในต่างถิ่น เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ลดลง เมื่อถึงราวเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน เจ้าของช้าง และควาญ ก็จะนำช้างของตนเดินทางกลับมายังหมู่บ้าน และจัดพิธีเลี้ยงช้างให้ ซึ่งเปรียบเสมือนกับการรับขวัญคนที่จากบ้านไปทำงานยังที่ไกล ๆ

โดยตั้งแต่หลังจากปี 2540 เป็นต้นมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีความริเริ่มที่จะนำประเพณีนี้มาส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอสังขละบุรี และจังหวัด

กาญจนบุรี จึงได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เจ้าของช้างต่างคนต่างทำ มาเป็นร่วมกันประกอบพิธี ในวันเดียวกัน โดยได้รับการสนับสนุนจาก เวลาจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอสังขละบุรี อบต. หนองลู และ ททท. ให้จัดถนนขึ้น ภายได้ชื่องาน “โอยราปาร์ตี” สำหรับ งานโอยราปาร์ตีปีนี้ จะจัดขึ้น ในวันเสาร์ที่ 12 พฤษภาคม 2555 ณ วัดบ้านสงฆ์

กล้วย อ้อย ขนุน แดงโม สับปะรด ที่จัดตกแต่งเป็นเค้กผลไม้ขนาดใหญ่อยู่บริเวณกลางลานกว้าง โดยมีเจดีย์ “ชะชะเืองเกอตงเทาเมอ” (แปลเป็นไทยว่า “เจดีย์ตายแล้วฟื้น”) ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชุมชนกะเหรี่ยงพุทธ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านทั่วทั้งอำเภอสังขละบุรี เป็นฉากหลังอยู่บนเนินเขา หลังจากนั้นเป็นการรับประทานอาหารร่วมกัน และชมการแสดงพื้นบ้าน ก่อนที่จะปิดงานในเวลาประมาณ 13.00 น.

ภาพขบวนแห่ของขบวนช้าง ขบวนเกวียนที่นำดินตา ภาพของช้างและควาญช้างที่ร่วมกันถวายสังฆทานแด่พระสงฆ์ ภาพของควาญช้างผูกข้อเท้าให้ช้างของตนเองเหมือนลูกเหมือนหลาน และภาพของช้างสืบทอดเชือกที่เอร์รี่ร้อยกับบรรดา

ผลไม้ที่กองสูงเกือบ 10 เมตรนั้น นับเป็นภาพความงดงามทางวัฒนธรรมที่น่าดูน่าชม และสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่ได้พบเห็นเป็นอย่างมาก ซึ่งทั้งหมดนี้จะหาชมที่ไหนไม่ได้ นอกจากในงาน “ไอยราปาร์ดี” ที่บ้านใหม่พัฒนา อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพียงที่เดียว

นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมงานไอยราปาร์ดีแล้ว ยังสามารถเดินทางไปชมแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่น่าสนใจในอำเภอสังขละบุรีได้อีก อาทิ นั่งเรือชมเมืองบาดาล (วัดหลวงพ่อดูตมะเก่าที่จมน้ำ) ซอปปิงที่ตลาดเจดีย์พุทธคยา ไหว้พระ และกราบสักการะสังฆารหลวงพ่อดูตมะที่วัดวังกวีเวการาม กิจกรรมนั่งช้างล่องแพ เดินชมทิวทัศน์บนสะพานมอญ (สะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย) สอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ที่ ททท.สำนักงานกาญจนบุรี โทร. 0-3451-1200 หรือ 0-3451-2500 ได้ทุกวันในเวลาราชการ.

ของใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยกิจกรรมจะเริ่มตั้งแต่เวลา 08.00 น. เป็นต้นไป เริ่มต้นด้วยขบวนขบวนแห่ของหญิงสาวชาวกะเหรี่ยงที่สันทัดสนานพร้อมขบวนเกวียน และขบวนช้างแห่เครื่องสังฆทาน เดินเท้าเข้าสู่บริเวณวัดบ้านใหม่พัฒนา จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่พิธีสงฆ์ โดยพระสงฆ์จะสวดมนต์เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ทั้งช้าง

และแขกที่มาร่วมงาน จากนั้นควาญช้างจะเคลื่อนขบวนช้างแห่สังฆทาน (กระต๊อบไปโย) ไปถวายแด่พระสงฆ์ จากนั้นพระสงฆ์ประพรมน้ำมนต์ให้ศีลให้พรแก่ช้าง แล้วต่อดังด้วยพิธีเรียกขวัญช้าง (โคกระช่องจิ้ง) ด้วยการผูกข้อเท้าช้าง และสุดท้ายจะเป็นการลั่นฆ้องเปิดงานเลี้ยงช้างหรือ “ไอยราปาร์ดี” ด้วยผลไม้หลากหลาย อาทิ